

MTI.

Szerkeszti a **Külpolitikai Szerkesztőség**
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

1976. augusztus 10. k e d d

kk.1. várható

fe/ra ki

1976. augusztus 10. /mti/

genf:

a leszerelési bizottság szakértői szintű vitája
a szovjet egyezménytervezetről

colombo:

el nem kötelezettek értekezlete - bizottság^g szintű
előkészítés

róma:

folytatódik a bizalmi vita az olasz képviselőház-
ban

deauville:

kissinger normandiában

/mti/

-.-

7.15/ra

R 8.05

-1-

kk 2. kairói merénylet - főügyész

or-ju ki k a i r ó, 1976. augusztus 10. /mti/

a kairói napilapok értesülése szerint a főügyész halálbüntetést kér majd annak a merényletnek az elkövetőjére, amely vasárnap történt az egyiptomi belügyminisztérium épületében. a kettős bombarobbanás - mint jelentettük - megsebesítette a merénylőt, egy egyiptomi fiatalembert, és 14 más személyt.

a vádpontok között szerepel, hogy

- a tettes ,, idegen állammal működött együtt kárt okozva az egyiptomi nemzeti érdekeknek,,;

- politikai célú merénylet elkövetésére robbanóanyagot tartott magánál;

- gyilkossági kísérletet követett el 14 személy ellen.

a helyszínen elfogott tettes a hatóságok képviselőinek, majd később a televízió tudósítójának a kórházban kijelentette, egyedül követte el a merényletet és a felelősség is egyedül őt terheli. a rendőrség ennek ellenére - lapjelentések szerint - feltételezett tettestársak után nyomoz. /upi/

--

kk 4. vorster - dél-afrikai helyzet

ág/ve-ju ki j o h a n n e s b u r g, 1976. augusztus 10. /mti/

vorster dél-afrikai miniszterelnök a the point című johannesburgi magazinban kedden megjelent nyilatkozatában, a jelenlegi tüntetésekről és az egyre fokozódó tiltakozásokról szólva kijelentette: a kormány nem tűri el a törvény és a rend elleni akciókat. maga is elismerte azonban, hogy a helyzet súlyos. a külső nemzetközi nyomás erősödésére vonatkozóan azt mondta, dél-afrika ,, ellenségei,, mindent megtesznek azért, hogy a belső feszültség fokozódjon.

/ folyt. köv./

7.50/ju

- 2 -

Ri 8'10

kk 4. / vorster ... folyt/-ju

a miniszterelnök kiábrándítónak nevezte anglia és franciaország legutóbbi állásfoglalását. mint ismeretes, a két ország a biztonsági tanács ülésén elítélte dél-afrika zambia elleni agresszióját. /ap, reuter/

a szerkesztőségek tájékoztatására!

/reuter/

vorster nyilatkozatában a szovjetuniót azzal vádolta, hogy világhatalomra törekszik. egy újságírónak arra a kérdésére, hogy a szovjetunió egy afrika elleni támadásra készíti elő a talajt, vagy dél-afrika teljes elszigetelésére törekszik, a miniszterelnök kijelentette: nem az a kérdés, ma vagy holnap akarja-e a szovjetunió akcióját elkövetni. célkitűzése stratégiája részét képezi és a számára legalkalmasabb időpontban fog cselekedni. /mti/

--

kk 3. szudáni kormány

or-ju ki k h a r t o u m, 1976. augusztus 10. /mti/

gaafar nimeri szudáni államfő hétfőn televíziós beszédében jelentette be, hogy kormányátalakítást hajt végre: lemond néhány fontos tisztségéről, amelyekre más politikusokat nevez ki.

az elnök szajed rasid al-tahert, a népi tanács eddigi elnökét nevezte ki miniszterelnökké, egyben elnök. a hadügyi tárcát - egyben a szudáni fegyveres erők főparancsnoki tisztjét - mohamed ali altábornagy kapta. a hatalmon lévő szudáni szocialista unió főtitkára abdul-gaszim mohamed ibrahim őrnagy lett. valamennyi posztot eddig nimeri töltötte be.

a szudáni államfő televíziós beszédében kijelentette, az átalakítások célja ,, a szudáni forradalom vívmányainak erősítése,, jelezte, hogy a jövő év elején - miután összehívták a nemzeti kongresszust - nagyobb méretű kormányátstruktúrázásra kerül sor. /upi, reuter, taszsz/

--

8.00/ju

- 3 -

Ri 8'30

kk 5. kuba: felsőoktatási minisztérium

fp-ju ki h a v a n n a , 1976. augusztus 9. /mti/

A felsőoktatási minisztériumot létesítenek Kubában. Hétfőn hivatalosan bejelentették, hogy a kormány fernando vecino alegret-tét, a kubai kp kb tagját nevezte ki az új minisztérium élére.

A felsőoktatási minisztérium létesítéséről szóló törvény kimondja: az új tárca célja, hogy lehetővé tegye a nemzetgazdaság irányításának és szervezésének növekvő követelményeihez igazodó szakemberképzést.

Egyidejűleg nyilvánosságra hozták egy másik törvényt, amely szabályozza, hogy a felsőoktatási minisztérium hatáskörén kívüleső felsőszintű oktatási létesítmények melyik szakminisztériumhoz tartozzanak. és a nemzetgazdaság követelményei alapján meghatározza azokat a területeket, amelyek szakembereit az újjászervezett felsőoktatásnak kell biztosítani. mindkét törvényt dorticos államfő és fidel castro miniszterelnök írta alá. /fort péter/

-.-

kk 6. lengyel aranypénz

ba-ju ki v a r s ó , 1976. augusztus 10. /mti/

A második világháború óta először aranypénzérmeiket Lengyelországban. hamarosan forgalomba kerül kétfajta, ötszáz zlotys névértékű aranypénz, az egyik tadeusz kosciuszko, a másik kazimierz pulaski, a nagy szabadsághősök képmásával díszítve. az aranypénzermékből összesen tízezer darab készül, ennek egy részét lengyel numizmatikai szaküzletekben hozzák forgalomba, más részét külföldi gyűjtőknek adják el.

A komoly művészeti értéket képviselő érmék verését a népi lengyelország 1966-ban kezdte meg, a lengyel állam fennállása 1000. évfordulója alkalmából kibocsátott 100 zlotys ezüstpénzzel. 1972 óta rendszeresen ad ki ezüstpénzeket, amelyek közül a legnagyobb sikere a „nagy lengyelek”, sorozatnak volt.

-.-

8.05/ju

- 4 -

7. 8. 20

kk 7. Libanon

or-ju ki b e i r u t , 1976. augusztus 10. /mti/

A libanoni jobboldal tüzérsege hétfőn erősen ágyuzta beirut déli külvárosát, valamint tripoli kikötővárosát. a főváros több pontjáról összecsapásokról érkezett jelentés.

ami a diplomáciai erőfeszítéseket illeti, a szembenálló felek katonai képviselői hétfőn a legújabb tűzszünetről tárgyaltak. felmerült annak lehetősége, hogy a tell zaatar menekülttáborát, amely hetedik hete áll a jobboldali erők ágyutüze alatt, teljesen kiüritik. a politikai rendezés esélyei egy héttel ismét eltolódtak, mivel a tárgyalásokon kulcsszerepet betöltő faruk khaddumi, a pfsz politikai osztályának vezetője és abdelhalim khaddam szíriai külügyminiszter az el nem kötelezett országok colombói értekezletére utazott.

ellentmondó jelentések érkeztek a hétfőn tyr libanoni kikötőben felrobbant görög hajóról. egy palesztin rádióadó szerint a baloldali erők számára utánpótlást szállító hajót izraeli torpedó talált el. más tudósítások arról szólnak, hogy a gépteremben következett be robbanás. személyi sérülés nem történt, mert a legénység már a hét végén elhagyta a hajót. /reuter/

-.-

kk 8. rövid hírek

wa/sp-ju ki 1976. augusztus 10. /mti/

p a s a d e n a : viking-2

sikeres pályamódosítást hajtott végre hétfőn a viking-2 amerikai mars-szonda. a tervek szerint a viking-2 szeptember 4-én száll le a vörös bolygón, hogy folytassa az első mars-szondával megkezdett kísérleteket. /upi/

/ folyt. köv./

8.40/ju

- 5 -

7. 8. 20

kk 8. / rövid hírek ... folyt./-ju

n e w y o r k : felvételi kérelem

a seychelles köztársaság hétfőn kurt waldheim ensz-főtít-kárhoz küldött üzenetében kérte felvételét az egyesült nemzetek szervezetébe. a másfél hónapja független indiai-óceáni szigetország - ha felvételét a biztonsági tanács javasolja és a közgyűlés megszavazza - a világszervezet legkisebb tagállama lesz. a 144 tagot számláló világszervezetben eddig sao tomé és príncipe tartja a ,, miniállamok,, között a rekordot: ez az ország jelenleg az ensz legkisebb tagállama. /ap-taszsz-afp/

g e n f : egyházak világtanácsa

az egyházak világtanácsa hétfőn nyilvánosságra hozott levelében élesen elítélte egy holland bankot, amiért a pénzintézet hitelt nyújtott a dél-afrikai kormánynak. philip potter, a tanács főtítkára a bank elnökéhez címzett levélben erkölcs-telen politikai tettnek nevezte, hogy az amszterdam -rotterdam-bank kölcsönt adott pretoriának. /reuter/

t o k i ó : tájfun

a billie nevű tájfun és a nyomában fellépő trópusi felhőszakadás jelentős károkat okozott. a vihar következtében negyvenegyen megfulladtak és tizenhatan eltűntek. az áldozatok többsége strandoló és halász volt, akik a tájfun előtt nem tudtak időben védett helyre menekülni. az anyagi károk tetemesek: 1333 elöntött ház, 4 földcsuszamlás jelzi a vihar utját. a tájfun csökkenő sebességgel kína felé halad. /ap/

l ü n e b u r g : mein kampf

a lüneburgi bíróság pénzbüntetéssel sújtott egy nyugatnémet könyvkereskedőt, amiért boltjában hitler. mein kampf-ját árusította. a hitler-biblia 150 példányát a könyvkereskedő spanyolországból hozatta és állítólag rövid idő alatt megkétszerezte induló tőkét a mein kampf árusításával. egy-egy példány harminc márkáért kelt el. /ap/

/ folyt. köv./

8.45/ju

F 910

- 6 -

kk 8. / rövid hírek ... 2. folyt./-ju

g e n f : modern rabszolgaság

számos országban még ma is virágzik a rabszolgakereskedelem. egy angol bizottság jelentésében arról tájékoztatta az ensz egyik munkacsoportját, hogy paraguayban például egy-egy indián gyermek két dollárért cserél gazdát. a bizottság bizonyítékokat gyűjtött arról is, hogy hondurasban, guatemalában is létezik a rabszolgaság modern válfaja. a szahel-övezetben

és az arabiai-félszigeten viszont - a területet sújtó, évek óta tartó szárazság miatt - eltűnt a rabszolgakereskedelem. az emberkereskedelem itt nem volt ismeretlen fogalom, most azonban ,, nincs pénz rabszolgák vásárlására,, - az angol jelentés szerint. /ap/

l i s s z a b o n : kábitószer-csempészet

a portugál hatóságok a közelmúltban részben felszámoltak egy nemzetközi kábitószer-csempész hálózatot - közölte a lisszaboni rendőrség. hat kanadai személytől 180.000 dollár értékben elkoboztak 30 kiló hasist, amelyet a csempészek pakisztánból kanadába akartak szállítani. /ap/

-.-

kk 9. szovjet-szomáli közlemény

ht/mh-ju ki

m o s z k v a, 1976. augusztus 10. /mti/

moszkvában kedden közös közleményt hoztak nyilvánosságra a szomáliai párt- és kormányküldöttség augusztus 2-7-i hivatalos és baráti látogatásáról. a szomáliai küldöttséget mohamed ali szamantar, a szomáliai forradalmi szocialista párt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, az ország alelnöke és hadügyminisztere vezette.

a tárgyalásokon részt vett andrej kirilenko, az szkp központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára.

/ folyt. köv./

8.50/ju

F 915

- 7 -

kk 9. / szovjet-szomáli ... folyt./-ju

a közlemény szerint a szovjetunió és szomália egyaránt az enyhülési folyamat megszilárdításának és fejlesztésének előmozdítására törekszik, átfogó jellegűvé kívánja tenni azt. a felek kijelentették, hogy sikraszállnak a Leszerelési világkonferencia mielőbbi összehívása mellett. nagyra értékelték a két ország közötti barátságot és együttműködést, a mindinkább erősödő kapcsolatokat, amelyek a két ország és a két nép szolidaritásán alapszanak.

a tárgyaló felek meggyőződésüket fejezték ki, hogy a közel-keleten csak akkor érhető el az igazságos és tartós béke, ha izrael teljes egészében kiüríti a megszállt arab területeket, ha biztosítja a palesztinai arab nép nemzeti jogait, beleértve az önálló állam megteremtésének elidegeníthetetlen jogát is.

a tárgyalások során az volt a közös vélemény, hogy feltétlenül meg kell szüntetni a harcokat libanonban. a szovjetunió és szomália egyetért abban, hogy a libanoni válság következtében felmerült minden kérdést - a területi épség, a függetlenség és a szuverenitás alapján - maguknak a libanoniaknak kell megoldani külső beavatkozás nélkül.

a szovjetunió és szomália kijelentette: támogatja azt a harcot, amelyet zimbabwe, namibia, djibuti és dél-afrika népe folytat az egyenjogúságért, az önréndelkezésért, a szabadságért és nemzeti függetlenségért. a felek aláhúzták, hogy az imperialista körök kapcsolatai a dél-afrikai és a rhodesiai fajgyűlölő rendszerekkel lényegében az embertelen politika folytatására ösztönzik a fajüldözöket. /taszsz/

-.-

kk' 10. dél-afrika: tüntetések

ku/mh-ju ki j o h a n n e s b u r g , 1976. augusztus 10. /mti/

hétfőn délután is folytatódott a johannesburg körüli feketék lakta településeken a fiatalok heves tüntetési és összecsapásai a rendőrséggel. a kivezényelt, nagy létszámú rendőri alakulatok több ízben fegyverüket használták és könnygázbombákkal kísérelték meg szétoszlatni a felháborodott tömegeket. nemhivatalos jelentés szerint a múlt hét szerdája óta az összetűzéseknek tizenegy halálos áldozata van.

/ folyt. ,köv./

9.00/ju

- 8 -

R 9'35

kk 10. / dél-afrika... 1. folyt./-ju

a néger fiatalok, többnyire diákok elsősorban az autóbusz-állomások, a hivatalos intézmények épületei és az iskolák környékén tüntetnek.

durbanban, az ázsiai származásúak egyetemén az indiai diákok az előadások egyhetes bojkottját határozták el, kifejezve szolidaritásukat a szünetben és más néger által lakott településeken lezajlott összetűzések áldozataival.

vorster délafrikai miniszterelnök-nyilvánvalóan a jelenlegi feszült helyzetre való reakcióként - bejelentette, hogy az ország indiai és más színesbőrű, de nem néger lakosainak képviselőit bevonják egy újonnan létrehozott tanácsba, amelyben rajtuk kívül a jelenlegi kormány politikusai is részt vesznek.

a konzultatív jellegű tanácsnak nem lesz végrehajtó hatalmi jogköre. vorster nyilatkozata szerint a tanács első ülése szeptember 24-én lesz. / az országban 2.4 millió, nem néger színesbőrű és hétszáz ezer indiai származású él./

vorster fajüldöző rendszere nemcsak az ország lakosságának túlnyomó többségét jelentő négereket sújtja diszkriminációs intézkedésekkel, hanem a színesbőrűeket és az indiaiakat is; az előbbieknél nincs közvetlen képviselőjük a parlamentben és még mindig létezik az a törvény, amely megtiltja a színesbőrűeknek, - a négerhez hasonlóan, - hogy fehérekkel házasodjanak össze. /afp-upi-ap alapján/

-.-

kk' 11. egyesült államok - katonai költségvetés

pn-ju ki w a s h i n g t o n , 1976. augusztus 10. /mti/

az amerikai szenátus hétfő este rekordmagasságu, 104 milliárd dolláros katonai költségvetést fogadott el az 1977-es pénzügyi évre. a nagy szótöbbséggel - 82 szavazattal 6 ellenében - jóváhagyott tervezet csupán négy milliárddal kurtította meg a pentagon által eredetileg kért összeget. annál is inkább rekordösszegeket biztosít az amerikai fegyveres erőknek, mert a 104 milliárdhoz hozzácsatolják a mostani pénzügyi évről fennmaradó összegeket is.

/ folyt. köv./

9.10/ju

- 9 -

R 9'50

kk 11. / egyesült államok ... folyt./-ju

ugyanezen az ülésen a szenátus úgy döntött, hogy az elnök-választási kampányban is nagy szerepet játszó b-1 típusu bombázó repülőgép ügyében a döntést a választások utánra halasztja. a vietnami háború idejéből is hírhedt b-52-es óriásbombázók helyettesítésére szánt új típus, a b-1-es gyártása rendkívül költségesnek ígérkezik. ford elnök, aki az új bombázó mellett van, 1000 millió dollárt kért az 1977-es katonai költségvetésből az új típus első három kísérleti példányának elkészítésére. jimmy carter ellenben fölösleges pénzpocsékolásnak minősíti és ellenzi az új óriásbombázó gyártását. /taszsz, upi, reuter/

kk 12. észak-írországi

pk-ju ng London, 1976. augusztus 10. /mti/

az észak-ír tartomány székhelyén a keddre virradó éjszaka is folytatódott a zavargások. a tüntetők, akik immár harmadik napja vannak az utcán, ismét összezsúfolódtak a belföldi helyőrség katonáival. egyes csoportjaik benzinnel töltött palackokkal gyújtogattak és hét helyen okoztak tüzet. egy lakóház teljesen leégett és két gyermek életveszélyesen megsebesült. a város egyik pontján a tüntetők megtámadták a kivezényelt tüzoltókat is és közben heves tüzharc zajlott le a katonák és a tömeg mögé rejtőzött orvlövészek között. újabb pokolgépes merénylet is történt és ennek következtében egy angol katona megsebesült.

armagh határmenti járás lurghan nevű községében parázs hangulatú gyűlést rendeztek. ez is elfajult, minthogy a gyűlés kijelölt főszónokát, moira drummot korábban őrizetbe vették és ez a tömegeket felbőszítette. drumm asszonyt, aki az ira ideiglenes szárnya politikai fedőszervejének tekintett sinn fein mozgalom alelnöke, lázítás gyanújával vették őrizetbe. emiatt a politikai gyűlésből kőhajigálással egybekötött lázongás lett.

a lázongások szervezői a tömegeknek azzal kapcsolatos jogos keserűségével élnek vissza, hogy öt évvel ezelőtt vezették be észak-írországi az internálások rendszerét. mivel az ira ideiglenes szárnyának elítélését tagjaitól nemrég vontak meg börtönkedvezményeket, az évforduló alkalmat nyújtott a bosszúállásra is. mint ismeretes, a zavargások során egy csoport megtámadta a katolikus sdip-párt főtitkárának, gerry fittnek a házat is. fitt később tiltakozott amiatt, hogy a hadsereg nem védte meg. írországi kommunista pártja nyilatkozatban ítélte el a tömeg közé keveredett huligánok magatartását. /patak/

9.20/ju

- 10 -

X: 10 20

kk 13. kubai-amerikai kereskedelem - pravda

fl-ju ng m o s h k v a, 1976. augusztus 10. /mti/

az egyesült államok nagy vállalatai az elmúlt kilenc hónapban - amerikai lapjelentések szerint - csaknem 300 millió dollár értékű üzletet kötöttek kubával. mivel még mindig érvényben van az amerikai kormány a kubával folytatott kereskedelmet tiltó embargója, az üzletkötéseket kánadában, mexikóban, nagy-britanniában és más országokban működő külföldi leányvállalataikon keresztül bonyolították le - írja a pravda new yorki tudósítója, majd rámutat:

az embargó olyan lett, mint a szita, hiszen a múlt év végén az egyesült államok kereskedelmi minisztériuma kénytelen volt engedélyezni amerikai társaságok 186 külföldi leányvállalatának, hogy 293 millió dollár értékű árut exportáljanak kubába. az embargóról szóló törvényt éppen a leggyorsabb amerikai vállalatok, többek között a general electric, a ford, a general motors, az eastman kodak és az exxon kerültek meg.

a nagy amerikai társaságok tevékenysége ismételtelen bebizonyította - állítja meg a pravda tudósítója -, hogy a kubába irányuló exportra elrendelt embargó és a többi szocialista országgal folytatott kereskedelmet akadályozó tilalmak ma már anakronisztikusak és nem érik el céljukat. csupán a normális kapcsolatokat gátolják, mérgezik a politikai légkört és károkat okoznak az amerikai vállalatoknak is, elsősorban a kisebbeknek, amelyeknek nincsenek külföldi leányvállalataik. /fazekas lászló/

kk 14. angol zsoldos

pk-ju ng London, 1976. augusztus 9. /mti/

beirutban agyonlőtték egy angol zsoldost, bizonyos robert thackert, aki a jobboldali erők oldalán harcolt. a haláláról szóló jelentés megerősítette azokat a híreket, hogy angolai szégyenteljes zsoldosakció után, amely kudarcba fulladt, az angol szerencselovagokat most már hácterekre toborozzák.

/ folyt. köv./

9.28/ju

- 11 -

X: 10 15

kk14. / angol ... 1. folyt./-ju

thackert akkor lőtték le, amikor beirut egyik elővárosában egy falangista osztagot támadásra vezetett a palesztin állások ellen. leslie aspin angol toborzóügynök a zsoldos halálát kommentálva most nyilván beszélt arról, hogy szervezete válogatott kiképzőket alkalmaz, akik gondosan előkészítik a jelenőket, majd egyenesen a harcban álló félnek nyújtják át a megrendelt „árucikket”, a vállalkozás - mondotta - „virágzik”, thacker értékes „árucikk”, volt, mivel az ausztráliai hadsereg tagjaként bőven szerzett tapasztalatokat dél-vietnamban, majd zsoldosként rhodéziában és angolában. /patak/

kk 15. spanyolország

ág/dm-ju ki m a d r i d , 1976. augusztus 10. /mti/

a legjelentősebb spanyol ellenzéki szervezet, a 14 politikai pártot, illetve csoportosulást tömörítő demokratikus koordináció, hétfőn este két fontos nyilatkozatot adott ki.

az egyik állásfoglalás felszólította az ország valamennyi demokratikus pártját, illetve mozgalmát - különös tekintettel a nacionalista és a területi mozgalmakra, - hogy egyesítsék erőfeszítéseiket és hozzanak létre közös fórumot annak a párbeszédnek sikere érdekében, amelyet a madridi kormánnyal a demokratizálásról folytatnak majd. a felhívás azt követően született, hogy a hét végén találkoztak egymással a demokratikus koordináció vezetői. a közlemény egyben kijelenti, hogy a demokratikus ellenzék részt kíván venni az alkotmány módosítására vonatkozó és őszre tervezett népszavazás, továbbá az 1977 első felére tervezett általános választások lebonyolításában.

a koordináció másik nyilatkozata jelentős lépésnek minősítette a nemrég meghirdetett részleges amnesztiát. ismét hangsúlyozta azonban egy mindenre kiterjedő, megkülönböztetés nélküli, általános amnesztia szükségességét. a szervezet követeli az amnesztia által nem érintett baszk hazafiak szabadonbocsátását, továbbá a politikai okokból száműzetésben élők hazatérési engedélynek megadását.

/ folyt. köv./

9.35/ju

R.10.10

- 12 -

kk 15. / spanyolország ... folyt./-ju

a spanyol igazságügyminisztérium hétfői jelentésében egyébként közölte, hogy eddig 97 foglyot engedtek szabadon az öt nap óta érvényben levő részleges amnesztia-rendelet alapján. / afp, upi, ap/

a spanyol belpolitikai élettől kapcsolatos az a hír, hogy a kormány hétfőn egy 1 milliárd dolláros gazdasági segélyről szóló megállapodást írt alá a tőkés világ vezető nagybankjaival. a gazdasági gondokkal küzdő kormány megsegítésére 8 spanyol és több tucat külföldi bank sietett. az összeg legnagyobb részét a bank of america adta.

franco halála óta első ízben kap az ország ilyen nagy külföldi kölcsönt. a spanyol pénzügyi élet személyiségei a kölcsönről a spanyol király juniusi, az egyesült államokban tett látogatása után kezdték meg a tárgyalásokat. /reuter, upi/

-.-

kk 16. újabb földrengések veszélye kínában

f0-ju ki

p e k i n g , 1976. augusztus 10. /mti/

a kínai hatóságok kedden újabb földrengések veszélyére hívták fel a kínai fővárosban tartózkodó újságírók figyelmét és felszólították őket, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket biztonságuk érdekében.

a kínai földrengés-szakértők a szeizmológiai aktivitás megélénküléséről számolnak be az országban, így a korábban is földrengés sújtotta észak-kelet-kínai tangsan körzetében vasárnaptól hétfő hajnalig hat újabb földrengést észleltek, amelyek mindegyike meghaladta a 2.5 ötös erősséget a richter-skálán. /reuter/

-.-

9.40/ju

- 13 -

R.10.10

kk 19. / kgst ... folyt./-ju

az elmúlt években meggyorsult a komplex program megvalósítása.

a lengyel népgazdaság tervező szervei, a párt és a kormány irányelveit követve, nagy figyelmet fordítanak arra, hogy Lengyelország részt vegyen a nemzetközi szocialista munkamegosztásban, továbbá arra, hogy szorosan együttműködjön a szovjetunióval, amelyre a lengyel külkereskedelmi forgalom egyharmada jut.

az elmúlt években a szovjetunió és Lengyelország a termelés szakosításának és kooperálásának fejlesztésében a legnagyobb sikert az elektromos gépgyártásban érte el. napjainkban különösen fontos jelentősége van a szocialista országok technológiai együttműködésének. ez az együttműködés nemcsak az elektronikában, az automatikában, a szerszámgépgyártásban, az autó- és repülőgépiparban, a villamosgépgyártásban valósul meg, hanem a fémkohászatban, a vegyészetben, a bányászatban és a mezőgazdaságban is - hangsúlyozza végezetül a lengyel miniszterelnökhelyettes. /taszsz/

..-

kk 20. krasznojaja zvezda - atomsorompó

ht/sp-ju ng m o s z k v a , 1976. augusztus 10. /mti/

a krasznojaja zvezda keddi kommentárjában megállapítja: továbbra is napjaink egyik legfontosabb feladata, hogy újabb hatékony intézkedésekkel megakadályozzuk az atomfegyverek elterjedését a világon. a szovjetunió e feladat megoldásában kész együttműködni más államokkal.

a „korunk időszerű problémája„ című kommentár a továbbiakban rámutat: a nukleáris kísérletek teljes és általános eltiltásának problémája az elért eredmények ellenére továbbra is rendkívül élesen vetődik fel. kína légköri atomrobbantásai következtében növekszik a radioaktív szennyezettség. folytatódhatnak a földalatti atomrobbantások is és ezek eredményeként tovább gyarapodnak és tökéletesednek a nukleáris fegyverkészletek.

/ folyt. köv./

10.55/ju

Ri M⁴⁰

- 16 -

kk 20. / krasznojaja zvezda ... folyt./-ju

a szovjet hadsereg lapja ezután a következőket írja: az utóbbi időben kiszélesedett az atomsorompó-szerződés „hatósugara„. a szerződéshez a többi között egy sor fejlett nukleáris iparral rendelkező ország: a német szövetségi köztársaság, olaszország, belgium, hollandia és japán is csatlakozott. a szerződést aláírt országok száma ma már csaknem százra rug. ugyanakkor még mindig a szerződésen kívül van a nukleáris hatalmak közül franciaország és kína, valamint több olyan állam is, amely hamarosan szert tehet nukleáris potenciálra, köztük a dél-afrikai köztársaság és izrael. nem kétséges, hogy ezeknek az országoknak a részvételét a szerződésben, amely a tapasztalatok szerint fontos helyet foglal el a nemzetközi kapcsolatok rendszerében, az általános biztonság megszilárdításának követelményei diktálják. a szerződés még nagyobb szerepet tölthetne be, ha minden olyan állam csatlakozna hozzá, amelynek már van nukleáris ipara, vagy a közeljövőben tervezi létrehozni atomiparát.

a krasznojaja zvezda végezetül leszögezi: a nemzetközi atomenergia ügynökségre még sok munka vár annak érdekében, hogy az ellenőrzés még hatékonyabb legyen és kizárják a hasadó anyagok nem-békés célokra történő felhasználásának lehetőségét. /taszsz/

..-

kk 21. rhodesia - mozambik

ku/sp-ju ki s a l i s b u r y , 1976. augusztus 10. /mti/

a rhodesiai kormány szóvivője hétfőn bejelentette, hogy a fehértelepes kormány biztonsági erői behatoltak a szomszédos mozambik területére és megtámadtak egy „gerillatábort„. a szóvivő azt mondta, hogy „jelentős veszteségeket okoztak a terroristáknak és támogatóiknak„.

/ folyt. köv./

11.12/ju

- 17 -

Ri M⁴⁵

kk 21. / rhodesia ... folyt./-ju

a támadás körülményeiről egyelőre nem állnak rendelkezésre részletek és a nyilatkozatból csupán annyi derül ki, hogy az akciót válaszként szánták a gerillák egy multheti támadására, amelynek során állítólag négy rhodesiai katona életét veszítette. /ap-afp/

-. -

kk 22. szovjetunió - perzsa-öböl

tr/sp-ju ki m o s z k v a , 1976. augusztus 10. /mti/

a szovjetunió álláspontja a perzsa-öböl országaihoz fűződő kapcsolataiban változatlan, és a szovjet békeprogram alapvető elveiből indul ki - írja a szocialisztikus eszka indusztriya keddi számában.

ezt az álláspontot tükrözi az a közlemény is, amelyet szabah al-ahmed al-dzsabir kuvaiti külügyminiszternek moszkvában tett hivatalos látogatása után tettek közzé. a dokumentum hangsúlyozza, hogy a béke és biztonság megerősítése az öböl térségében megakadályozná a külföldi beavatkozást, biztosítaná a szabad hajózást, s egyúttal az egymás belügyeibe való be nem avatkozás és a térség országainak szabad és független fejlődése tiszteletbentartásának elve alapján elősegítené a bizalom és a j-ószomszédi együttműködés megteremtését a térség valamennyi állama között.

a szovjetunió nem fenyegette és a jövőben sincs szándékában fenyegetni a perzsa-öböl egyetlen országát sem. világos azonban, hogy a szovjetunió nem nézi tétlenül azt, hogy hogyan alakul e térség helyzete, amely közvetlen közel van déli határaihoz. a szovjetunió támogatja és támogatja a perzsa-öböl országainak törvényes jogait a nemzeti függetlenség és a gazdasági önállóság megszilárdítására, többek között azokat a lépéseket, amelyek a természeti kincsek, így például a kőolaj felhasználása fölötti nemzeti ellenőrzés létrehozására irányulnak.

a perzsa-öböl - hangsúlyozza a szovjet lap - nem maradhat ki a nemzetközi enyhülés történelmi folyamatából. a térség biztonsága csakis a békés egymás mellett élés elvének megvalósítása útján lehetséges. ennek az elvnek jelentősége szembetűnően érzékelhető Európában és más földrészekén. /taszsz/

-. -

11.38/ju

F 11.38

- 18 -

kk 23. két kulturális hír jugoszláviából

pl/mh-ju pi

b e l g r á d , 1976. augusztus 10.

pietsch lajos, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

alig egy héttel e pulai filmfesztivál befejezése után a jugoszláv filmek újabb nagyszabású seregszemléje kezdődik meg kedden belgrádban. az augusztus 16-ig tartó vi. jugoszláv filmszemlén résztvevő filmeket az ifjuság házában mutatják be. az érdeklődő közönségnek és - mint arra a helyszínből is következtetni lehet - elsősorban a fiataloknak alkalma nyílik arra, hogy megtekintsék a mai jugoszláv filmművészet legújabb, pulában díjat nyert alkotásait. a filmbemutatók után közvetlen beszélgetésre kerül sor a rendezők, a színészek, valamint a közönség között.

a bemutatók sorozata vatroszlav minica „ parasztlázadás - 1573 „ című filmjével kezdődik. nagy várakozás előzi meg többek között igor pretnar „ idealista „ című, pulában díjat nyert filmjét.

a pulai filmfesztivál óta eltelt néhány nap módot nyújtott a kritikusoknak arra, hogy megvonják a pulai fesztivál mérlegét. a kritikusok jóval szigorubbak voltak, mint a zsűri és az értékek kiemelése helyett elsősorban a hiányosságokra mutattak rá. mindenekelőtt megállapították, hogy a művészi színvonal várt emelkedése továbbra sem következett be. kifogásolták a repertoár egyoldalúságát is, hiszen a bemutatott filmek közül tiz történelmi tárgyú produkció volt és csupán hat tárgyat mai témát. jugoszlávia gyorsan fejlődő társadalmi élete tehát az alkotók jórézének érdeklődési szféráján kívül maradt.

x x x

a macedon nyelvvel, irodalommal és kulturával foglalkozó nemzetközi szeminárium nyílik meg szkopjében, a macedon szövetségi köztársaság fővárosában. a tanácskozáson 23 ország 70 egyetemének a szláv nyelvekkel foglalkozó professzorai és diákjai vesznek részt. a szeminárium célja az, hogy gyakorlati segítséget nyújtson a nyelvészeknek és a világ különböző részein működő „ szláv központok „ munkatársainak a macedon és szláv tanulmányok terén.

/ folyt. köv./

12.20/ju

F 12.20

- 19 -

kk 23. / két kulturális ... folyt./-ju

a szemináriumra legtöbben Lengyelországból, csehszlovákiából, romániából, ausztriából és az egyesült államokból érkeztek. első ízben vannak jelen argentinai, indiai, valamint marokkói tudósai.

--

kk 24. spinola portugáliában

ku/dm-ju pi l i s s z a b o n , 1976. augusztus 10. /mti/

a nyugati hírügynökségek gyors hírekben jelentették, hogy antonio de spinola volt portugál köztársasági elnök new yorkból repülőgépen liszabonba érkezett. hivatalos rendőrségi jelentések szerint az ex-tábornokot a biztonsági rendőrség autóján elszállították és ki fogják hallgatni. spinola kíséret nélkül érkezett a portugál fővárosba. a jelentésekből nem derül ki, hogy az ex-tábornokot őrizetbe vették-e. a biztonsági rendőrség - mint rámutatnak - a ,, a legdiszkrétebben hajtozta végre akcióját,,. /ap, dpa, afp/

--

kk 25. rövid hírek

wa/dm-ju pi 1976. augusztus 10. /mti/

a c c r a : szakszervezeti közlemény

a ghanai fővárosban befejeződtek az afrikai szakszervezeti egységsszervezet, valamint a szakszervezeti világszövetség képviselőinek tárgyalásai. a megbeszélések után nyilvánosságra hozott közös közleményben a felek sürgetik az új, igazságosabb gazdasági világrend létrehozását, amely megfelelné minden dolgozó érdekeinek. a dokumentumban a szakszervezeti szövetségek elítélik a faji megkülönböztetés rendszerét, a dél-afrikai fajüldözést és támogatásukról biztosítják az afrikai kontinens elnyomott népeinek harcát jogaikért. /taszsz/

/ folyt. köv./

13.15/ju

- 20 -

F.13.40

kk 25. / rövid hírek ... folyt./-ju

n a i r o b i : kolera

kolerajárvány következtében hárman meghaltak, 20 személyt kórházban ápolnak a betegség tüneteivel a kenyai nyanza-tartományban - közölték kedden nairobi-ban. ugyanebben a körzetben tavaly is pusztított már kolera-járvány. /afp/

a l g i r : a polisario mérlege

a polisario front hétfőn este algirban nyilvánosságra hozta julius második felében vívott harcainak mérlegét. a dokumentum szerint a szaharai gerillák a ,, marokkói, mauritániai inváziós erők,, 547 katonáját megölték, s 230-at megsebesítettek. /afp/

a t h é n : van der stoel

max van der stoel holland külügyminiszter, az egk miniszteri tanácsának soros elnöke, befejezte négynapos hivatalos görögországi látogatását és hazautazott athénből. a holland diplomácia vezetőjét a görög fővárosban karamanlisz miniszterelnök tájékoztatta kormánya álláspontjáról az égei-tengeri helyzettel kapcsolatban. a közös piac szeretne hozzájárulni a görög-török válság rendezéséhez, - hangoztatta elutazása előtt tett nyilatkozatában van der stoel. /afp/ /kedden délelőtt

--

kk 26. földrengések kínában - pap

ba-ju ng v a r s ó , 1976. augusztus 10. /mti/

a pap lengyel hírügynökség pekingi tudósítója szerint hétfőn is gyengébb földrengéseket lehetett érezni a kínai fővárosban, ezekről azonban semmilyen közleményt sem adtak ki. peking népe az utcákon felállított sátrakban lakik.

a kínai sajtó szerint fokozatosan helyreáll a termelés a kailuan medence szénbányáiban. / mint emlékeztet, ebben a körzetben volt a legnagyobb földrengés epicentruma./ a pekingi újságok részletesen beszámoltak annak a csaknem 10 000 bányásznak a csodával határos megmeneküléséről, akik a földrengés időpontjában éjszakai műszakban a bányában dolgoztak. a halálos áldozatok száma rendkívül alacsony volt, mert a tulnyomó többség a mentőalakulatok segítségével a szellőzőaknákon keresztül időben el tudta hagyni a vajatokat.

/ folyt. köv./

13.30/ju

- 21 -

F.13.50

kk 26. / földrengések ... folyt./-ju

a peking és tiencsin, illetve a főváros és északkelet-kína között elpusztult vasuti töltéseket a hadsereg segítségével 10 nap alatt sikerült helyreállítani és megindult a teherforgalom - jelentette a pap tudósítója. /pap/

..-

kk 27. bandaranaike -nyilatkozat

pn-ju pi c o l o m b o , 1976. augusztus 10. /mti/

az el nem kötelezettségi mozgalomról, a nemzetközi helyzetben történt változásokról nyilatkozott szirimavo bandaranaike sasszony, sri lanka miniszterelnöke az el nem kötelezett országok állam- és kormányfőinek augusztusban colombóban megtartandó 5. konferenciája alkalmából.

az el nem kötelezett országok mindig hálások lesznek a szocialista országoknak azért a támogatásért, amelyet a harmadik világ országainak nyújtottak a gyarmati rendszer elleni harcukban. az el nem kötelezettségi mozgalom mindig szorosan együtt fog működni a szocialista országokkal - jelentette ki bandaranaike asszony.

a sri lanka-i kormányfő beszélt a nemzetközi helyzetben történt pozitív fejleményekről, s hangoztatta, hogy a küszöbönálló colombói csúcstalálkozón feltétlenül tekintettel kell lennie ezekre a jelentős változásokra, kiváltképp az enyhülési folyamatra. az el nem kötelezettek mindig is a feszültség enyhítéséért, a békés egymás mellett élésen alapuló sokoldalú nemzetközi együttműködés megteremtéséért szálltak sikra - mondotta a miniszterelnök asszony.

bandaranaike részletesen szólott a leszerelés problémaköréről. hangsúlyozta, hogy az el nem kötelezett országok különösen érdekeltek a leszerelésben, mivel a fegyverkezési hajsza olyan anyagi eszközöket emészt fel, melyeket az egész emberiség szociális és gazdasági fejlődésére lehetne fordítani.

/ folyt. köv./

14.30/ju

F. 15. 00

- 22 -

kk 27. / bandaranaike... 1. folyt./-ju

bandaranaike megemlítette azt a javaslatát, hogy nyilvánítsák békeövezetnek az indiai-óceánt s ezzel kapcsolatban elmondta, hogy kormányát igencsak aggasztja a diego-garcia szigeti amerikai katonai támaszpont, mivel ennek a létesítménynek a kiépítése tovább növelheti a feszültséget ebben a térségben.

egy új nemzetközi gazdasági rend létrehozásáról szólva sri lanka miniszterelnöke kijelentette: a legtöbb fejlődő ország arra törekszik, hogy maga dolgozza fel az általa termelt nyersanyagokat. a fejlődő országokat nem elégíti ki a kiszákmányolás szellemével átítatott régi gazdasági rendszer - szögezte le bandaranaike asszony. /taszsz/

..-

kk 28. a szerkesztőségek tájékoztatására!

szovjet holdkutató - afp

ku/mh-ju pi

1976. augusztus 10. /afp/

huszonkét hónappal a legutolsó holdmissziójuk kudarcát követően a szovjetek augusztus 9-én este újra megkezdték holdkutatókat luna-24 automatikus űrállomásuk felbocsátásával. az utolsó szovjet hold-vállalkozás 1974. október 28-án volt. az apollo-repülések leállása óta csak a szovjetek azok, akik még érdeklődnek a hold iránt.

a szovjet hivatalos tájékoztatási szervek eddig még semmiféle pontosabb információt nem közöltek a luna-24 céljairól. két feltételezés is van azonban arra, hogy mi lehet a luna-24 feladata:

1./ az űrállomás a hold-körüli pályán marad és különböző vizsgálatokat végez a hold-körüli térségről, ahogy azt a luna-19 és a luna-22 tette 1971. szeptemberben, illetve 1974 májusában;

/ folyt. köv./

15.05/ju

- 23 -

F. 15. 00

kk 28. / szovjet ... 1. folyt./-ju

2./ a másik feltételezés, hogy a luna-24 megkisérel ütközésmentesen leereszkedni a hold felületére. a szovjeteknek ezen a téren már sok tapasztalat van. ők voltak az elsők, akik ilyen műveletet végrehajtottak, mégpedig a luna-9-cel 1966 februárjában. ezt azóta több ízben megismételték különböző sikerrel.

felvetődik a kérdés, vajon a luna-24 leszáll-a holdon, amire utalni látszanak a taszsz hirügynökség közleményében használt kifejezések. kérdéses az is, hogy a luna-24 magával visze-e egy új „lunahod,-ot, a holdon hagyható önjáró gépet. kérdéses az is, vajon a szovjetek nem használták-e ki ezt az utolsó két évet arra, hogy egy új típusu hold-üregállomást kidolgozzanak, olyat, amelyik korszerűbb és nagyobb tömegben képes fontosabb adatokat szállítani egy hosszabb holdon való tartózkodás ideje alatt. /mti/

--

kk 29. mongol-magyar

ht/dm-ju pi u l á n b á t o r , 1976. augusztus 10. /mti/

zs. batmönh, a mongol népi forradalmi párt központi bizottsága politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnöke kedden ulánbátorban fogadta a magyar népköztársaság kormányküldöttségét, amely a mongol-magyar kormányközi gazdasági és tudományos-műszaki együttműködési bizottság tizedik ülésén vesz részt. a delegációt borbándi jános, a minisztertanács elnökhelyettese, a kormányközi bizottság magyar tagozatának elnöke vezeti.

a találkozó meleg, barátságos légkörben folyt le. /taszsz/

--

15.12/ju

R 15 25

- 24 -

kk 30. spinola - taszsz

ht/dm/ny pi l i s s z a b o n , 1976 augusztus 10. /mti/

antonio de spinola portugál extábornok kedden visszatért lisszabonba. a repülőtérről a jelentések szerint ismeretlen irányba távozott.

az extábornok 1975 márciusában a jobboldali puccskisérlet kudarca után menekült el portugáliából, és mostanáig főleg braziliában tartózkodott. az emigrációból azonban továbbra is irányította a portugáliai ellenforradalmi puccsra készülő illegális jobboldali szervezeteket.

hivatalos körökben egyébként megerősítették, hogy a spinola letartóztatására 1975-ben kiadott parancs még érvényes. /taszsz/

--

kk 31. háborús bűnöst ítélték el

oh/ti/ny pi b e r l i n , 1976 augusztus 10. /mti/

a berlini városi bíróság életfogytiglani börtönbüntetésre ítélte és megfosztotta állampolgári jogaitól herbert drabantot, az egykori ss biztonsági szolgálatának tagját. drabant több háborús és emberiség ellen irányuló bűntettet követett el. az ss „12-es operatív különítményé,-nek tagjaként részt vett békés szovjet polgárok lemészárlásában, illetve letartóztatásában, és kényszermunkára való küldésében.

a berlini bírósági tárgyaláson ott volt több szovjet tanu, akiknek vallomásai teljes mértékben alátámasztották a vádat.

a bíróság ítéletét az ndk közvéleménye megegyezésel fogadta. /taszsz/

--

15.25/ny

-25-

25

kk 32. soares interju

tr/dm/ny pi l i s s z a b o n, 1976 augusztus 10./mti/

mario soares portugál miniszterelnök a helsinki zárt európai biztonsági értekezlet befejezésének első évfordulója alkalmából a taszsz tudósítójának adott interjújában kijelentette, hogy a portugál kormány hű marad a záróokmányhoz, amelyet egy évvel ezelőtt írt alá. a béke megszilárdítása és az európai biztonság megőrzése érdekében fontos lépésnek tartja az akkori megállapodásokat. sajnós, a helsinki aláírt megállapodás után az európa két része közötti együttműködés fejlődése nem volt mindig olyan gyors, ahogy azt mi valamennyien szeretnénk volna. többek között nem történt lényeges előrehaladás az egyezmény két fontos területén, a leszerelés, valamint a kölcsönös bizalom erősítése kérdésében. /és együttműködési

portugália - folytatta a miniszterelnök - a lehetőséghez képest hajlandó folytatni a nemzetközi együttműködést és az európai béke szilárdítását célzó politikát, kész erőfeszítéseket tenni, hogy fejlessze a kapcsolatokat valamennyi európai országgal, függetlenül azok társadalmi és politikai berendezkedésétől.

- a szocialista országokhoz fűződő viszony külpolitikánk egyik szempontja -, jelentette ki mario soares. - elmondhatom önnek, hogy az ideiglenes kormány külpolitikája, amely 1974 április 25-e, a fasizmus megdöntése óta a fegyveres erők mozgalmi programjának elveiből indul ki, lényegében nem változott. megemlítve azt, hogy portugália nyugat-európa országaival fejleszti kapcsolatát, soares kijelentette: portugáliának nem célja csökkenteni a szocialista országokkal való viszony jelentőségét./taszsz/

-.-

kk 33. kissinger - sauvagnargues

bd/ny sn p á r i z s, 1976 augusztus 10.

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

henry kissinger amerikai külügyminiszter, aki guiness angol sörgyáros normandiai birtokán pihen ki pakisztáni útjának fáradalmait és így kedden reggel saját maga tanulmányozhatta a francia sajtó a pakisztáni-francia atomügyelettel kapcsolatos ,, diktátumára,, való ingerült reagálását, kedden reggel rövid telefonbeszélgetést folytatott a cote d'azur-on nyaraló sauvagnargues francia külügyminiszterrel.

/folyt köv/ /nak
15.40/ny

-26-

R

kk 33. / kissingerfolyt/ny

az amerikai diplomácia feje. hétfő este érkezett franciaországba, s akkor nem volt hajlandó nyilatkozni az újságíróknak. a francia kollégájával lebonyolított beszélgetés után viszont rövid sajtóértekezletet tartott a guiness - birtokon várakozó újságírók számára. hangsúlyozta, hogy a sauvagnargues-gal folytatott telefonbeszélgetés igen baráti volt. ,, nincs szó összecsapásról, barátokként beszélgettünk - jelentette ki. robert funseth, az amerikai külügyminisztérium szóvivője a maga részéről ,, őszinte, baráti és konfrontációtól mentes,, eszmecsereként jellemezte a két üdülő miniszternek a pakisztáni-francia atomügyletről tartott párbeszédét. kissinger mint ismeretes, a pakisztánnak nyújtott amerikai segítség és fegyverszállítások felfüggesztését helyezte ki látásba arra az esetre, ha bhutto elnök ragaszkodik a francia plutónium-ujrafeldolgozó üzem felépítéséhez.

francia részről ugyancsak láthatóan igyekeznek lecsillapítani a kissinger kijelentései nyomán támadt vihart. ezt mutatja, hogy mindeddig egyetlen jelentősebb kormányfő sem nyilatkozott az ügyben.

párizsi megfigyelők emlékeztetnek arra, washington nem ellenzi az atomerőművek eladását, sőt vezető szerepet játszik a világpiacokon ezekben az üzletekben, viszont hevesen ellenzi a plutónium-ujrafeldolgozására szolgáló üzemek exportját, mert ezek, szerinte, esetleg atomfegyver gyártására is felhasználhatók. a francia kommentátorok egyébként általában elismerik, hogy mindeddig a plutóniumot, noha elméletileg atomerőművek működtetésére is alkalmas, szinte kizárólag katonai célra alkalmazták. a francia lapok az amerikai külügyminiszter fellépésének jellemzésére a ,, diktátum,, és a ,, zsarolás,, szavakat használják.

másrészt azonban hangsúlyozzák, hogy kissinger erélyes fellépésében választási meggondolások is szerepet játszanak. különösen az, hogy a demokraták elnökjelöltje, carter az atomfegyverek elterjedésének veszélyét választási kampányának egyik fő témájaként kezeli. az amerikai diplomácia vezetője így a francia vélemények szerint, arra is törekszik akciójával, hogy rácsfoljon a ford-adminisztrációra és saját diplomáciáját etekintetben érő vádakra.

15.55/ny

-27-

R

kk 34. spinola visszatérése - fejlemények

ku/ti/ny pi l i s s z a b o n, 1976 augusztus 10 /mti/

nyugati hírügynökségek jelentése szerint spinolát lisszabomba történt megérkezése után azonnal a caxias-i börtönbe vitték. az 1975. márciusi puccskiérlet miatt annakidején letartóztatási parancsot adtak ki spinola ellen. a vizsgáló bírónak ennek megfelelően 48 órán belül dönteni kell arról, hogy spinolát őrizetbe veszik, vagy szabadon engedik.

a portugál szárazföldi hadsereg vezérkarának keddi közleményében spinolát extábornoknak nevezték, holott rangját érvényesnek tartották még azután is, hogy a tavaly márciusi puccskiérlet után spanyolországba menekült.

az új portugál köztársasági elnök, ramalho eanes, juliusban úgy nyilatkozott: spinola „ugyanolyan portugál, mint bárki más”, „ugyanúgy, mint bárkit, aki ellen letartóztatási parancs van, bíróság elé állítják, vagy szabadonbocsátják, ha semmi sem szól ellene. /upi, dpa.

kk 35. bundeswehr- külföldi kiképzés

oh/ny pi b o n n, 1976 augusztus 10 /mti/

a bundeswehr parancsnoksága egyre nagyobb mértékben használja fel a nato-tagállamok területén található gyakorlótereket gépesített, páncélos, légi-és rakétaalakulatai kiképzésére. a nyugatnémet hadügyminisztérium sajtókiadványából kiderül, hogy kanadában augusztus 19-ig a 6. nyugatnémet gépesített hadosztály végez hadgyakorlatokat, amelyeket a bundeswehr több magasrangú tiszte, többek között horst hildebrandt altábornagy, a szárazföldi erők felügyelője is megtekint.

a nyugatnémet hadsereg páncélos alegységei már évek óta rendszeresen tartanak hadgyakorlatokat angliában; pilótáik és rakéta-kezelőik az amerikai arizona és texas állam támaszpontjain kapnak kiképzést. a bundeswehr repülő-és rakéta alegységeit korszerű módszerekkel képezik ki szardinia és kréta szigetén. haditengerészeti egységeinek kiképzésére támaszpontként használja fel anglia, belgium, norvégia és hollandia kikötőit./taszsz/

16.05/ny

-28-

2

kk.36. rövid hírek

fő/p pi

1976. augusztus 10./mti/

b o n n : paul lücke

kedden egy észak-bajorországi kórházban 61 éves korában elhunyt paul lücke kereszt énydemokrata politikus. lücke 1957-től 1968-ig hat kormányban kapott tárcát, előbb mint építésügyi, majd mint belügyminiszter./ap,afp/

h e i m e r t i n g e n /nszk/: starfighter

kedden bajorországi heimertingen körzetében lezuhant a nyugatnémet bundeswehr egy starfighter típusu vadászgépe. a gép pilótájának sikerült kikapitulálnia. a szerencsétlenséget a repülőgép hajtóművének meghibásodása okozta. a nyugatnémet légierőnek eddig összesen 184 starfighter típusu vadászgépe zuhant le./dpa/

b u k a r e s t : stoica

bukarestben hivatalosan közölték, hogy kedden 76 éves korában elhunyt gheorghe stoica, az rkp központi revíziós bizottságának elnöke, az államtanács tagja./mti/

kk.37. külpolitikai híreink jegyzéke 1976.augusztus 10-én 16 óráig

ék/ve/fé pi

1976.augusztus 10.

1. várható
2. kairói merénylet - főügyész
3. szudáni kormány
4. vorster - dél-afrikai helyzet
5. kuba: felsőoktatási minisztérium
6. lengyel arany pénz
7. libanon
8. rövid hírek

padana: viking-2.

new york: felvételi kérelem

genf: egyházak világtanácsa

tokió: tájfun

lüneburg: mein kamp

genf: modern rabszolgaság

lisszabon: kábítószer-csempészet

/folyt.köv./

16.35/fé

-29-

2

kk.37./ hirjegyzék ...folyt/fé

9. szovjet-szomáli közlemény
10. dél-afrika: tüntetések
11. egyesült államok - katonai költségvetés
12. észak-írország
13. kubai-amerikai kereskedelem - pravda
14. angol zsoldos
15. spanyolország
16. újabb földrengések veszélye kínában
17. jamaica - manley nyilatkozata
18. rhodesia - pravda
19. kgst - lengyel értékelés
20. krasznaja zvezda - atomsorompó
21. rhodesia - mozambik
22. szovjetunió - perzsa-öböl
23. két kulturális hír jugoszláviából
24. spinola portugáliában
25. rövid hírek
accra: szakszervezeti közlemény
nairobi: kolera
algir: a polisario mérlege
athén: van der stoel
26. földrengések kínában - pap
27. bandaranaika - nyilatkozat
28. szovjet holdkutató - afp /szerk.táj!/
29. mongol-magyar
30. spinola - taszsz
31. háborús bűnöst ítélték el
32. soares interju
33. kissinger - sauvagnargues
34. spinola visszatérése - fejlemények
35. bundeswehr - külföldi kiképzés
36. rövid hírek
bonn: paul lücke
heimerdingen: starfighter
bukarest: stoica
37. hirjegyzék

16.40/fé

-30-

25

kk..38. római polgármester

mp/p sm ró m a , 1976. augusztus 10./mti/

mint már jelentettük, az újjáalakult római városi tanács hétfőn este az olasz főváros polgármesterévé választotta giulio carlo argan 67 éves művészettörténész professzort. argan független baloldali személyiség, az olasz kommunista párt listáján jelölték és választották meg a tanács-ba személyében először került az „örök város”, élére a három évtizedes kereszténydemokrata uralom után nem-hívó, baloldali vezető, argant 38 szavazattal választották polgármesterré. vezetésével kommunista-szocialista-szociáldemokrata végrehajtó bizottság vette át a város igazgatását. a kereszténydemokrata tanács tartózkodtak a szavazáskor.

argan és a baloldali végrehajtó bizottság /, városi kormány,, / hivatalba lépése új korszakot nyit róma életében -, jelentette ki az okp római bizottságának titkára a szavazás után. az új polgármester első nyilatkozatában, amelyet a l, unitának, az okp lapjának adott, hangsúlyozta: új típusú, demokratikus vezetést akar kialakítani a városi tanácsi hivatal élén. számít a város lakóinak tevékeny közreműködésére, s a baloldali vezetés kész együttműködni minden más csoporttal demokratikus összefogás keretében a súlyos problémák megoldására.

argan, aki eredeti szakterületén nemzetközi tekintélyű tudós, műkritikus, különösen alkalmas lehet róma összetett és kényes városrendezési problémáinak megoldására -, mutatnak rá megfigyelők. polgármesterré választása egyben újabb kifejeződése annak az új, demokratikus szellemnek, amellyel az olasz kommunisták a problémák megoldására törekuszenek minden szinten.

rómán kívül az utóbbi évben baloldali irányítás jött létre számos olasz nagyvárosban, így milánóban, nápolyban, torinóban, firenzében, velencében, genovában és másutt./magyar péter/

16.35/p

-31-

25

kk.39. ford -salt - taszsz

hl/p pi w a s h i n g t o n , 1976.augusztus 10./mti/

gerald ford elnök nyilatkozatot tett a sajtónak és arra a kérdésre, hogy van-e esély a hadászati támadó fegyverrendszerek korlátozására vonatkozó szovjet-amerikai megállapodás ideai megkötésére, a következőket válaszolta: nem zárom ki ezt. előttünk áll még néhány kényes probléma megoldása, most azonban közelebb állunk a megállapodás eléréséhez, mint korábban. úgy vélem, hogy a hadászati fegyverzet korlátozására vonatkozó kölcsönösen előnyös megállapodás megfelelne az egyesült államok, a szovjetunió és az egész világ legfőbb érdekeinek és szándékunkban áll továbbra is erre a megállapodásra törökedni.

ugyanakkor ford elismerte, hogy az egyesült államok eddig nem válaszolt a szovjetunió idén márciusban tett javaslataira.

ford a továbbiakban hangsúlyozta: ha újabb időszakra elnöknek választják, az egyesült államok külpolitikájában a fő helyet a hadászati fegyverrendszerek korlátozásáról szóló újabb megállapodás, a közép-európai fegyveres erők és fegyverzet kölcsönös csökkentéséről folyó tárgyalásokon való előrelépés, a nato katonai és egyéb téren való erősítése és a közkeletű probléma szélesebb értelemben vett rendezése foglalja majd el./taszsz/

--

kk.40. olasz bizalmi vita

mp/p sn r ó m a. 1976. augusztus 10.

magyar péter, az mti tudósítója jelenti:

az olasz képviselőházban kedden folytatódott az andreotti-kormány bizalmi vitája. minden pártcsoport részéről a pártvezető szólalt fel. az okp álláspontját enrico berlinguer főtitkár, a kereszténydemokratákét zaccagnini, a szocialistákét craxi fejtette ki. az egyszínű kisebbségi andreotti-kormány a múlt héten a szenátusban már bizalmat kapott annak révén, hogy a pártok többsége, köztük az okp, tartózkodott a szavazáskor.

/folyt köv ./
16.45/p

-32-

RW

kk.40. olasz ...folyt/p

berlinguer beszédében rámutatott: az andreotti-kormány nem jelenti azt a megoldást, amelyet az okp javasolt / demokratikus nemzeti egységkormány/, s amelyre az országnak a súlyos válságban szüksége lenne. ujdonságot jelent azonban, hogy a kabinet hivatalba lépése és jövőendő sorsa az okp-tól függ. az okp nemzeti felelősségérzettől indítva nem akarja megakadályozni, hogy az ország kormányt kapjon, és az megkezdje a sürgető problémák, elsősorban a gazdasági válsághelyzet megoldására irányuló tevékenységet. fenntartja azonban magának a jogot, hogy a kormány esetről esetre cselekedetei alapján ítélje meg, -jelentette ki az okp főtitkára, arra utalva, hogy a kommunisták tartózkodása addig tart, amíg a kormány beváltja a programban vállalt kötelezettségeit. berlinguer hangsúlyozta azt is, hogy a kormány a megváltozott összetételű és új vezetésű parlament előtt felelős működéséért, s az okp megnövekedett parlamenti súlyát fokozott ellenőrzésben kívánja majd érvényesíteni.

az andreotti-kormány nem oldja fel azt az ellentétet, amely az utóbbi években a dolgozó osztályok fokozottabb részvételi igénye és a szűk csoportérdekeket szem előtt tartó kormányzás között feszült - hangsúlyozta a továbbiakban az okp főtitkára. pillanatnyilag azonban az egyetlen lehetséges, pozitív elemeket tartalmazó megoldást jelenti. az okp nem támogatja, de nem foglal el eleve ellenzéki magatartást sem vele szemben. konkrét cselekedetei alapján ítéli majd meg, mindig szem előtt tartva azt, hogy a kommunisták a proletáriátus, a dolgozók tényleges részvételének szélesítését, és nem szűkítését akarják - jelentette ki berlinguer.

zaccagnini azt hangsúlyozta, hogy a választók a kdp-nek juttatták a viszonylagos többséget, s ezzel pártjára ruházták a legnagyobb felelősséget az ország irányításában. ismételten elutasította a nemzeti egységkormányra szóló javaslatokat, mondván, hogy ezek „elmoosák a különbséget”, a kormánytöbbség és ellenzék között. felhívást intézett a tartózkodó pártokhoz, elsősorban a szocialistákhoz, hogy idővel nyujtsanak majd támogatást a kdp-nek. craxi szocialista pártvezető ezzel szemben az oszp önállóságát hangoztatta, és mélyrehatóbb irányváltozást sürgetett a kdp részéről.

--

17.00/p

-33-

RW

kk.42. spanyolországi hírek

ml/pr/p pi m a d r i d , 1976.augusztus 11./mti/

kedden adolfo suarez miniszterelnök vezetésével összeült a spanyol kormány. napirendi pontként reformpolitikai és gazdasági kérdéseket vitatnak meg. jólétesült források szerint a kormány azt tervezi, hogy a pénzforgalom meggyorsításával és az adók csökkentésével élénkíti fel a gazdaságot. második napirendi pontként a kétkamarás parlamenti rendszer kilátásba helyezett bevezetéséről tanácskoznak.

tömegtüntetésen szálltak sikra a baszkföldi vitoria dolgozói hétfő este az általános közkegyelem kihirdetése mellett. a rendőrök gumibotokkal támadtak a tömegre. több személyt őrizetbe vettek.

a hatóságok kedd reggel szabadon bocsátották ramon orma-nazabal tife-t, a baszk kommunista párt főtitkárát. a politikust hétfőn tartott sajtóértekezlete után tartóztatták le josé unanue ruiz-zal, a baszk kommunista párt végrehajtó bizottságának tagjával együtt. unanue ruiz-t időközben szintén szabadlábra helyezték./upi, afp/

-.-

kk.43. szovjet-portugál táviratváltás

ml/th/p bs m o s z k v a , 1976.augusztus 10./taszsz/

alekszej koszigin, a szovjetunió minisztertanácsának elnöke táviratban üdvözölte mario soares portugál miniszterelnököt e tisztségre történt kinevezése alkalmából és jókívánságait töl-mácsolta neki.

/folyt köv ./
17.05/p

-34-

B

kk.43. /szovjet-portugál...folyt/p

a portugál miniszterelnök választáviratában őszinte köszönetét fejezte ki az üdvözlésért.

táviratukban mindketten azt a meggyőződésüket hangsúlyozták, hogy a szovjetunió és portugália kapcsolatai továbbfejlődnek, összhangban a két ország népeinek érdekeivel./mti/

-.-

kk.44. iráni fegyvervásárlások

gr/ve/p bs l o n d o n , 1976.augusztus 10./mti/

a financial times keddi száma közli, hogy az iráni kormány nagymennyiségű fegyverszállítására kötött kereskedelmi megállapodást a shell és a british aircraft corporation brit monopóliumokkal. az egymilliárd font sterling értékű szerződés keretében a következő néhány évben irán 1500 darab chieftain típusu nehézharckocsit, 360 darab scorpio típusu könnyűharckocsit, valamint korszerűsített légvédelmi rakéta-rendszereket vásárol angliából. a fegyverekért irán olajjal fizet.

ugyanakkor irán az egyesült államokból 1980-ig 10-15 milliárd dollár értékben vásárol fegyvereket. már eddig is az ország védelmi szükségleteit messze meghaladó mennyiségben vásárolt amerikai sugárhajtású repülőgépeket és más támadófegyvereket, melyeknek összértéke 1973 óta elérte a 10 milliárd dollárt./taszsz/

-.-

kk.45. spinola letartóztatása - közlemény

ml/th/p bs l i s s z a b o n , 1976.augusztus 10./taszsz/

a portugál szárazföldi erők főparancsnoksága hivatalosan közölte, hogy spinola ex-tábornok kedden visszatért lisszabonba. a volt tábornokot a biztonsági szolgálat emberei a repülőtéren letartóztatták és a caxias börtönbe szállították. ott a katonai hatóságok utasítására őrizetben tartják.

spinola 1975. márciusában, a jobboldali államcsínykísérlet összeomlása után menekült el az országból. azóta braziliában élt és időközönként Európában tett utazásokat. az emigrációból folytatta azoknak a földalatti szervezeteknek az irányítását, amelyek portugáliában ellenforradalmi fordulatot készítettek elő.

hivatalos körökben megerősítették, hogy a spinola ellen korábban kiadott letartóztatási parancs érvényben van. ramalho eanes portugál köztársasági elnök megválasztása után tartott sajtóértekezletén kijelentette, hogy spinolának, ha visszatér portugáliába, bíróság előtt kell felelnie tetteiért./mti/

17.55/p

-.-

-35-

B

kk.41. libanon

ai/fé bs beirut, 1976.augusztus 10./mti/

a szovjet hírgyűjtő beiruti jelentésében a harcok fokozódásáról számol be. a jobboldali erők továbbra is megkísérik minden, a konfliktus rendezését célzó kezdeményezést. az izraeli űrhajók fokozott ellenőrzés alá vonták a libanoni felségvizeket, azzal az ürüggyel, hogy ellenőrzik a hazafias erők és a palesztinai felszabadítási mozgalom érkező élelmiszer- és lőszerszállítványok útját. a libanoni haladó sajtó nagy felháborodással ír arról, hogy az izraeliek a dél-libanoni tyr kikötőjében felrobbantották és elsüllyesztették azt a szállítóhajót, amely élelmiszert hozott a hazafias nemzeti erők számára./taszsz/

x x x

kedden délelőtt a keresztény jobboldal több tucat páncélosa összevont támadást indított a több mint hat hete ostromolt tell zaatar tábor ellen. a palesztin erők ellenőrzése alatt álló rádió adása szerint öt órán keresztül elkeseredett harcok folytak. a páncélosok néhány ponton betörték a tábor területére, de visszaverték őket. a harcok során a palesztinaiak egy harckocsit, öt páncélozott katonai járművet és mintegy 150 ellenséges katonát semmisítettek meg./reuter, afp/

-.-

kk.46. szovjet minisztertanács - atomszerződések

hl/fé bs moszkva, 1976.augusztus 10./mti/

a szovjetunió minisztertanácsa jóváhagyta és ratifikálásra a legfelsőbb tanács elnöksége elé terjesztette az 1974. július 3-án moszkvában aláírt, a földalatti atomfegyverkísérletek korlátozására vonatkozó szovjet-amerikai szerződést és a hozzátartozó jegyzőkönyvet, valamint az 1976.május 28-án moszkvában és washingtonban aláírt, a békés célu földalatti nukleáris robbantásokra vonatkozó szovjet-amerikai szerződést és a hozzátartozó jegyzőkönyvet./taszsz/

-.-

18.15/fé

-36-

Bv

kk.47. görög-török

nc/ve/p bs new york,athén,brüsszel, 1976.augusztus 10./mti/

georgiosz papuliasz, görögország ensz-képviselője kedden kormánya nevében kérte a biztonsági tanács sürgős összehívását az égei-tenger mélyén lévő ásványi kincsek kiaknázásáról támadt görög-török vita megtárgyalására. ankarában magasrangú török kormánytisztviselők kijelentették: a biztonsági tanács csupán javasolhatja, hogy a kormányok egymás között rendezzék a viszályt, konkrét szankciókat azonban nem foganatosíthat.

a nato brüsszeli központjában aggodalommal figyelik a térség fejleményeit, mivel ciprus körül kialakult görög-török ellentét már amúgy is meggyengítette a nato délkeleti szárnyát. paolo panza cedronio, a nato ügyvezető főtitkára /luns szabadságon van/ magához kérte a nato-nál akkreditált görög és török nagykövetet. az ügyvezető főtitkár hangsúlyozta, hogy a két ország viszályát békés eszközökkel, kétoldalu tárgyalások útján kell rendezni. a upi amerikai hírgyűjtő szerint a helyzet éleződés ellenére a nyugat-európai fővárosokban általános a meggyőződés: erőszakos, fegyveres akcióra görögország és törökország között nem fog sor kerülni. a franciaországban tartzkodó kissinger így nyilatkozott: „a két országnak nincs törvényes alapja katonai akcióra,,.

la

ankarában jelenleg tanulmányozzák a hétfőn délután átnyújtott újabb görög tiltakozó jegyzéket. a taszsz ankarából keltezett jelentése megjegyzi: a görög jegyzék rámutat arra, hogy a sismik-1 török kutatóhajót hadihajók és helikopterek is elkísérték útjára. a török sajtó úgy értesült, hogy számos török repülőtémaszponton harci készültségbe helyezték a légi egységeket, s néhány katonai alakulatot a vitatott térségbe vezényelték. demirel török miniszterelnök kijelentette: a sismik-1 folytatja tevékenységét, függetlenül a görög tiltakozásoktól és a katonai intézkedésektől./taszsz, afp, upi, reuter, dpa, ap/

-.-

19.00/p

-37-

Bv

kk.48. saui -sajtóértekezlet

bd/p bs párizs, 1976. augusztus 10.

baracs dénes, az mti tudósítója jelenti:

nicolas saui, a libanoni kommunista párt központi bizottságának főtitkára kedden párizsban nemzetközi sajtóértekezleten fejtegette ki pártjának álláspontját a libanoni válságról.

a jelenlegi helyzetet libanonban a több hónapja folyó katonai eszkaláció jellemzi - mutatott rá -, s ezért a felelősség a reakciót terheli. az év elején a katonai helyzetet még a haladó erők fölénye jellemezte, azóta azonban megváltozott a helyzet. a reakciós erők agresszivitásával párhuzamosan fokozódnak politikai követeléseik is. mindeddig elsősorban azt követelték a palesztinaiaktól, hogy tartsák be a helyzetüket meghatározó kairói egyezményt, ma viszont ezt az egyezményt túlhaladótnak minősítik és kétségbevonják a palesztinaiak libanoni jelenlétének jogosultságát általában is. a reakció most a palesztinai ellenállás lefegyverzését és a palesztinaiaknak a különböző arab államokban való szétszórását sürgeti. ezek a képtelen követelések sohasem képezhetik megegyezés alapját-, szögezte le az lkp főtitkára.

a reakció az utóbbi időben egyre inkább előtérbe helyezi libanon felosztásának gondolatát. saui véleménye szerint a helyzet alakulásáért elsősorban a szíriai katonai beavatkozást kell hibáztatni. a libanoni kommunisták a szíriai csapatok kivonását követelik, ezt tekintik mindenfajta libanoni rendezés alapfeltételének.

saui rámutatott, hogy a polgárháboru kitörése előtt libanonban számos demokratikus intézmény működött, azonban a reakció nem érdekelt a demokrácia fenntartásában, s ez nem érdeke az imperialista erőknek sem. a libanoni kommunista párt főtitkára ezzel kapcsolatban elítélte azt a segítséget, melyet a francia kormányzat nyújt a falangistáknak az egyesült államok, az nszk, izrael és más tökések hatalmakkal együtt. saui hangsúlyozta, hogy értesülései szerint franciaország fegyvereket szállít ezeknek az erőknek.

/folyt köv ./
19.10/p

-38-

B

kk.48. saui.....1.folyt/p

elítélte a libanoni francia beavatkozásra vonatkozó terveket is, amelyeket giscard d'estaing köztársaság elnök az egyesült államokban tett látogatása idején fejtett ki, kijelentve, hogy ha a felek hozzájárulnak, akkor kész francia csapatokat küldeni a közelkeleti országba. a francia államfő nyilatkozata sajnálatos módon azt mutatja, hogy a libanoni reakció oldalán áll-, mondotta.

a libanoni kommunisták szövetségi politikájáról szólva a kb főtitkára hangsúlyozta, hogy az lkp a haladó libanoni front szerves része és azon belül is különösen nagy fontosságot tulajdonít annak a köteléknek, amely kamal dzsumblatt haladó szocialista pártjához fűzi. ez az egység a libanoni kommunisták harcának alapvető tényezője; akárcsak a palesztinai ellenállással való szoros kapcsolat.

a kérdésekre válaszolva saui hangsúlyozta, hogy az lkp véleménye szerint a jelenlegi válságban csak kompromisszumos megoldás lehetséges és ezzel kapcsolatban emlékeztetett arra, hogy pártja már tavaly állást foglalt valamennyi érdekelt fél kerekasztal-értekezlete mellett.

embargó : 21.00 óráig!

az fkp kedden este a párizsi fémmunkások székházában szolidaritási nagygyűlést rendezett a libanoni nép harcának támogatására. a nagygyűlésen megjelent georges marchais, az fkp, és nicolas saui, az lkp főtitkára.

a szerkesztőségek tájékoztatására !

saui sajtóértekezlete során elsősorban a szíriai intervenciót és személyesen asszad elnök politikáját támadta. kifejtette, hogy az lkp értékelése szerint szíriában a haladó nemzeti rendszer összeesküvés áldozata lett, amely 1971 óta fokozatosan bontakozott ki. utalt arra, hogy értesülései szerint a helyzet ilyen alakulására magában szíriában és a szír fegyveres erőkben is ellenállást váltott ki, ezért megszorítottak a letartóztatások. mivel a szíriai csapatok egy része nem tűnt elég megbízhatónak, és például a 3. hadtest parancsnoka megtagadta a libanoni intervencióban való részvételt, asszad jordániai csapatokat is igénybevette. szíria azokon a területeken, amelyeket ellenőrzése alatt tart, saját közigazgatását vezette be és felszámolta a libanonra jellemző demokratikus vívmányokat.

/folyt köv ./

19.20/p

-39-

B

kk.48. saui.....2.folyt/ap

a szíriai belső helyzetet az jellemzi, fejtette ki saui, hogy asszad elnök fenn kívánja tartani a haladó politika lát-szatát, de valójában likvidálni kívánja a baath párt haladó szárnyát is. a libanoni haladó erők katonai helyzetéről szólva saui hangsúlyozta, hogy fegyverük még bőven van, de annyi nincs, hogy meghátrálásra kényszerítsék a szíriai erőket. mindenfajta rendezés elengedhetetlen előfeltétele azonban a szíriai csapatok kivonása -, fejtette ki az lkp főtitkára.

kk.49. jugoszlávia -colombo

pl/th/p sn b e l g r á d , 1976.augusztus 10./mti/

a keddi jugoszláv lapok nagy teret szenteltek az el nem kötelezett országok augusztus 16-án colombóban megkezdődő csucs-értekezlete előkészületeinek. a borba részletesen beszámolt a koordinációs bizottság hétfői üléséről, az elfogadott napirend-ről.

a jugoszláv hírközlő szervek kedden megerősítették, hogy az egyik legfőbb napirendi pontról, a koordinációs bizottság jövőbeni összetételéről és megbízatásáról szóló végső tervezet alapjául az a jugoszláv javaslat szolgál, amely általános tá-mogatásra talált a résztvevők körében. ez a tervezet kerül a szer-dán kezdődő külügyminiszteri tanácskozás, majd a csucsértekez-let elé.

jugoszláv álláspont szerint most méginkább szükség van az el nem kötelezettek tevékenységének koordinálására, miután e tevékenység a legutóbbi algiri csucstalálkozó óta újabb és újabb formákat öltött. jugoszláv részről támogatják azt az elképzelést, hogy a jelenleg 17 tagból álló koordiná-ció-s bizottságot 23 vagy 25 tagúra bővítsék ki. tervek szerint az el nem kötelezett országok képviselői miniszteri szinten évente egy alkalommal üléseznének, az állandó ensz-nagykövetek pedig havonta találkoznának./pietsch lajos/

19.35/p

-40-

kk.50. reichtsbrücke - szakértői értékelés

sz/fé sn b é c s , 1976.augusztus 10./mti/

az augusztus 1-én hajnalban összomlott fontos bécsi duna-hid, a reichtsbrücke ügyében fejeződött a szakértői vizsgálat. a bi-zottság jelentését kedden a bécsi városházán sajtóértekezlet ke-retében ismertették.

a neves mérnökökből és szakemberekből álló bizottság megállá-pította, hogy a duna-hid baloldali pillérét, illetve annak a-lapzatát helyenként homokkal és laza betonnal töltötték ki. ennek következtében a víz behatolt a tartószerkezet fémállományához, és ott erős anyagkorróziót idézett elő.

a betonitömitésnek egyrészt korróziógátló, másrészt statikai feladat lett volna. a duna-hid katasztrófáját tehát a hiányos é-pítési kivitelezés okozta -, állapítja meg az osztrák szakértői bizottság jelentése.

a dunai hajóforgalom fennakadásán a bécsi hatóságok úgy i-gyekeznek könnyíteni, hogy a folyó jobbpartján huzódó un. duna csatornán egyirányu forgalmat bonyolítanak le, így legalább a duna felső szakaszán rekedt hajók továbbhaladását lehetővé teszik. a szenátus keddi ülésén leopold gratz polgármester hangsúlyozta, hogy olajszállító, valamint veszélyes vegyi- és egyéb terhet szállító hajókat továbbra sem engednek keresztülhaladni az egyébként is szűk áteresztő-képességű duna-csatornán.

szerdán hajnalban elkezdik a folyóba zuhant hid -részek eltávo-lítását. egy részüket felrobbantják majd./szabó zoltán/

-.-

kk.51. földlökések jugoszláviában

pl/mg/th/fé sn b e l g r á d , 1976.augusztus 10./mti/

a ljubljani egyetem, valamint a zágrábi geofizikai intézet föld-rengésjelző berendezései kedden a kora reggeli órákban mérsékelt földrengést észleltek. a földmozgás epicentruma horvátország és szlovénia határán, zágrábtól és ljubljánától csaknem egyenlő távol-ságra volt. a 12 fokozatu mercalli skálán ötös erősségű földren-gést szlovénia jórészén és a szomszédos horvátországi vidékeken is észlelték.

/folyt.köv./
19.35/fe

-41-

R

kk.51./ földlökésekfolyt/fé

egyelőre nincsenek értesülések lényegesebb károkról.

az elmúlt hónapban ugyanebben a körzetben több enyhe földmozgást észleltek.

a tanjug hírszolgálati iroda kedd délutáni jelentése szerint zágrábtól 30 kilométerre délnyugatra délelőtt 10.06 órakor újabb, ezuttal 4-es erősségű földlökést észleltek. a zágrábi geofizikai intézet szakértőinek közlése szerint a rengés epicentruma zdenicsiniben volt./mti/

-.-

kk. 52. sauvagnargues

bd/p sn p á r i z s , 1976.augusztus 10./mti/

miután kissinger amerikai külügyminiszter francia földön üdülve megszólalt a pakisztánnak szánt francia plutónium-ujrafeldolgozó üzem ügyében és közölte, hogy baráti beszélgetést folytatott telefonon a francia külügyminiszterrel, az ugyanakkor üdülő sauvagnargues is rövid rádiónyilatkozatban kommentálta az eseményt.

közölte, hogy a telefonbeszélgetést az amerikai külügyminiszter kezdeményezte. kissinger elmagyarázta, milyen összefüggésben hangzott el különrepülőgépen a francia-pakisztáni ügyletre vonatkozó nyilatkozata, és megmagyarázta a washingtoni álláspontot. „ezt én meghallgattam, és ez minden, - mondotta a francia diplomácia vezetője.

sauvagnargues leszögezte: „franciaországnak nincs oka arra, hogy módosítsa álláspontját a pakisztánnak szállítandó atomüzem kérdésében, és ne tartsa be az erről szóló szerződést, . a francia külügyminiszter hangsúlyozta, hogy franciaország a kérdéses újrafeldolgozó üzem esetében még a szokásos ellenőrzésen túlmenő kötelezettségeket is vállalt, ez magyarázza változatlan álláspontját,.

/folyt köv ./
19.40/p

-42-

kk.52. sauvagnargues....folyt/p

sauvagnargues hangot adott annak a véleményének, hogy az amerikai választási kampány nem választható el kissinger nyilatkozatától, mivel az atomfegyverek elterjedésének veszélye e kampány egyik vitatott témája.

a keddi nap a pakisztánnak szállítandó francia atomüzem ügyében mindenesetre a francia és amerikai fél diplomáciai dezescalációjának jegyében telt. mindkét részről igyekeztek azt a beonyomást kelteni, hogy az ügylet diplomáciai eszközökkel, „baráti keretek között, rendezni lehet, bár álláspontjából egyik fél sem engedett./baracs dénes/

-.-

kk. 53. spinola visszatérése -visszhang

ml/pr/p bs l i s s z a b o n , 1976.augusztus 10./mti/

a portugál kommunista párt kedd délután nyilatkozatban foglalt állást spinola volt tábornok visszatéréseivel kapcsolatban. a nyilatkozat hangoztatja: „spinola ex-tábornok visszatérése új bátorítást és ösztönzést ad azoknak az erőknél, amelyek semmissé akarják tenni a forradalom vívmányait és akadályokat akarnak gördíteni a demokrácia megszilárdításának útjába, . a kommunista párt éberségre inti a közvéleményt és a hatóságokat, s rámutat, hogy spinolának felelnie kell tetteiért.

a népi demokratikus unió elnevezésű baloldali csoportosulás véleménye szerint spinola visszatérése a jobboldal előretörésének újabb bizonyítéka. spinola -hangsúlyozza a népi demokratikus unió- ugyanarra az igazságszolgáltatásra számíthat, amely nemrég a pide, a rasiszta rezsim titkos rendőrségének számos volt ügynökét helyezte szabadságra. a népi demokratikus unió úgy véli, hogy spinolát nemcsak két reakciós államcsínykísérletért terheli felelősség, hanem az országban elkövetett bombamerényletekért is.

manuel alegre tájékoztatási államtitkár, a portugál kormány szóvivője újságírók kérdéseire válaszolva azt fejtegette, hogy spinola visszatéréseinek időpontja tekintettel a kormányprogram folyamatban levő nemzetgyűlési vitájára - a kormány szempontjából kedvezőtlen. a szóvivő óva intett „a helyzet dramatizálásától, , mert szerinte ez elősegítené a politikai bizonytalanság kialakulását, ami viszont a demokrácia felszámolásában érdekelt erők kezére játszana./afp,upi/

19.50/p

-43-

kk.54. wincenty krasko halála

ba/p sn v a r s ó, 1976.augusztus 10./mti/

elhunyt wincenty krasko, a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának titkára, az államtanács tagja, parlamenti képviselő.

wincenty krasko 1916-ban született. 1938-ban fejezte be a jogi egyetemet. a háború évei alatt részt vett az ellenállásban. 1945-től a sajtó területén dolgozott. 1954-ben a lemp poznańi titkára, majd 1957-től első titkára volt. 1960-ban a lemp központi bizottsága kulturális osztályának vezetője lett. 1971-72-ben a minisztertanács elnökhelyettese, majd az államtanács tagjává választotta a szejm. 1974-ben lett a lemp kb titkára. az állami és a pártmunkában szerzett kiemelkedő érdemeiért a legmagasabb lengyel kitüntetésekben részesült./barabás/

-.-

kk.55. afrika - vegyes

vz/p bs 1976.augusztus 10./mti/

l o n d o n

a brit kormány kedden elítélte a rhodesiai csapatok mozambik elleni támadását. a brit külügyminisztérium szóvivője kijelentette, hogy nagy-britannia „elítél minden, a rhodesiai kisebbségi rezsim által elkövetett erőszakos cselekményt,„. londoni hivatalos körökben rámutatnak, hogy a brit kormány törvénytelennek tartja a smith-rezsimet, következésképpen annak minden tevékenységét is./afp/

l u a n d a

agostinho neto, az angolai népi köztársaság elnöke hétfőn benguelában mondott beszédében bírálta azokat a szomszédos országokat, amelyek lehetővé teszik, hogy területükről fegyveres csoportok támadásokat intézzenek angolai lakott helységek ellen. közölte, hogy augusztus 2-án zairei területről bombázták a cabina tartománybeli samba massa falut, s a támadás következtében egy ember életét veszítette. szólt arról is, hogy egy fegyveres különítmény -szintén zairei területről kiindulva - megtámadta a zairei határ mentén fekvő buela falut./afp/

-.-

20.05/p

-44-

Bol

kk.56. rövid hírek

gr/ve/p bs 1976.augusztus 10./mti/

m o s z k v a: kartográfia

kedden moszkvában véget ért a nemzetközi kartográfiai konferencia. a megbeszélések középpontjában a mesterséges holdak térképészeti alkalmazásának lehetőségei álltak./taszsz/

k o p p e n h á g a: szovjet hajóraj

a szovjetunió balti flottájának egy hajórajja kedden hivatalos látogatásra a dán fővárosba érkezett. az egy torpedónaszádból és egy őrnaszádból álló egységet szidorov altengernagy, a vörös zászló érdemrenddel kétszer kitüntetett balti flotta parancsnokának első helyettese vezeti./taszsz/

r ó m a : seveso

az olasz kormány 40 milliárd lírát utalt ki a seveso-i mérgezés károsultjainak megsegítésére. seveso környékéről egyébként újabb megbetegedéseket jelentettek./ adn/

n y u g a t - b e r l i n schmidt - rottluff

kedden 91 éves korában elhunyt karl schmidt-rottluff, a nyugat-berlini képzőművészeti akadémia tanára. schmidt-rottluff a német expresszionista iskola vezéregyénisége volt. a hitleri németország művészetét dekadensnek minősítette és eltiltotta őt a művészi alkotó munkától./reuter/

London: uganda-nagy-britannia

brit külügyminisztériumi források szerint szaúd-arábia kedden arról tájékoztatta az angol kormányt, hogy a jövőben londoni nagykövetsége látja el az ugandai érdekek képviselését. london és kampala július 29-én történt diplomáciai szakítását követően ugandában a brit érdekeket franciaország képviseli./afp/

-.-

20.20/p

-45-

Bol

kk. 57. ho dam

gr/ve/p bs p e k i n g , 1976.augusztus 10./mti/

ho dam, a koreai népi demokratikus köztársaság köz-
igazgatási tanácsának elnökhelyettese, külügyminiszter kim
ir szen köztársasági elnök különleges megbízottjaként augusz-
tus 5-e és 9-e között látogatást tett a laoszi népi demokrati-
kus köztársaságban, a vietnami szocialista köztársaságban és
kambodzsában.

a laoszi népi demokratikus köztársaságban ho dam-ot
szufanuvong köztársasági elnök és kaysone phomvihanh, a laoszi
forradalmi néppárt központi bizottságának főtitkára, miniszter-
elnök fogadta.

a koreai külügyminiszter a vietnami szocialista köztár-
saságban eszmecserét folytatott ton duc thang elnökkel, és
nguyen duy trinh miniszterelnök-helyettes, külügyminiszterrel.

ho dam kambodzsai látogatása során találkozott khieu
samphan-nal, a kambodzsai államelnökség elnökével, nuon chea-
val, a népi kongresszus állandó bizottságának elnökével, pol
pot miniszterelnökkel, és son sei. hadügyekkel megbízott
miniszterelnök-helyettesel.

a látogatások alkalmával ho dam elismerését fejezte ki
a három indokina-i népnek az imperializmus elleni harcban
aratott nagyszerű győzelméért./uj kina/

--

kk.58. görög-török -2.

nc/ve/p bs 1976.augusztus 10./mti/

görögország nemzetközi szintre emelte az égei-tenger mé-
lyén fekvő olajkincs kiaknázásának kérdésében kirobbant gö-
rög-török vitát. kedden -mint már hírt adtunk róla - kér-
te a biztonsági tanács összehívását az ügyben. a biztonsági
tanács soros japán elnöke megkezdte a konzultációkat a görög és
a török ensz küldöttséggel, valamint a biztonsági tanács többi
tagjának képviselőivel. ensz források szerint a biztonsági
tanács valószínűleg csütörtökön ül össze. a görög ensz küldött-
ség bejelentette, hogy biciosz külügyminiszter new yorkba ér-
kezik a vitára.

/folyt köv ./
20.30/p

-46-

kk.58. /görög.....folyt/p

ezzel egyidejűleg görögország felkérte a hágai nemzetközi
biróságot az ügy kivizsgálására. görögország el szeretné érni,
hogy törökország csak athén beleegyezésével folytathasson
kutató munkát a görög szigetek közelében, továbbá, hogy a nemzet-
közi bíróság jelölje ki a két ország között a tenger mélyén
huzódó határokat.

az olajkincs kiaknázásának kérdése 1973 óta vita tárgya
athén és ankara között. akkor ugyanis a próbafurások eredménye-
ként bizonyossá vált, hogy nagymennyiségű olajat rejt az égei-
tenger mélye. görögország elsősorban az olaj-kitermeléstől várja
gazdasági helyzetének fokozatos helyreállítását. a két ország kö-
zötti vita tulajdonképpen arról folyik, vajon a török parttól né-
hány mérföldre fekvő görög szigeteknek önálló kontinentális
talapzatuk van-e, vagy pedig ez a talapzat már a török szá-
razföld részét képezi?

ankarából keltezett hírügynökségi jelentések szerint a
török kormány kedden átnyújtotta válaszát az ankarai görög
nagykövetnek athén hétfői második tiltakozó jegyzékére. a válasz
tartalma nem ismeretes./afp, ap, dpa/

--

kk.59. el nem kötelezettek - koordinációs bizottság

nc/ve/p bs c o l o m b o , 1976.augusztus 10./mti/

kedden colombóban három dokumentumtervezetet hagyott jó-
vá a szerdán kezdődő külügyminiszteri tanácskozást előkészítő
17 tagú koordinációs bizottság. a dokumentum-tervezetek: pol-
tikai nyilatkozat, gazdasági nyilatkozat és egy, a gazdasági
együttműködéssel foglalkozó akcióprogram tervezete. a koordiná-
ciós bizottság ezen kívül kidolgozott számos nemzetközi kér-
désben állást foglaló határozattervezetet is. végül elfogadta a
külügyminiszteri tanácskozás napirendjét.

az adn colombói jelentése szerint az antifasiszta
chile küldöttséggel képviselteti magát az el nem kötelezett
országok colombói csucsértekezletén. a küldöttséget hernan
santa cruz, a latin-amerikai gazdaságkutató intézet igazgató-
ja vezeti. colombóban sajtóértekezleten ismertették a koordi-
nációs bizottság döntését: az el nem kötelezettek ötödik
csucskonferenciájára nem hívják meg/pinochet féle chilei junta
képviselőit./adn, dpa, afp/

/a

--

20.40/p

-47-

kk.60. rövid hírek

gr/ve/p bs

1976. augusztus 10./mti/

b e l f a s t : lövöldözés

kedden belfast katolikus negyedében három fegyveres gépkocsiból tüzet nyitott egy katonai járőrre. a brit katonák viszozták a tüzet. a gépkocsiban ülők közül egy személy meghalt. az autó felszaladt a járdára, s ott két gyermeket halálra gázolt.
/ap,upi,reuter,afp/

m o s z k v a : iszmail el-dzsaufi

abdul fattah iszmail el-dzsaufi, a jemeni nemzeti front egyesített politikai szervezete központi bizottságának főtitkára, aki az szkp kb meghívására szabadságát töltötte a szovjetunióban, kedden visszautazott hazájába./taszsz/

v e r s a i l l e s : festmények

a barbizoni millet muzeumból keddre virradóan 30 értékes millet, roussseau és dupre festményt loptak el, jelentették be kedden a hatóságok. a tolvajok a festők életére vonatkozó dokumentumokat is magukkal vitték./ap/

v a r s ó : general együttes

rekord sikert aratott Lengyelországban a general-együttes. az együttes, amellyel most első ízben készített lengyel válnalát nagylemezt a magyar együttesek közül, hangverseny-körutattett a lengyel tengerparton. újabb nagylemez felvételére kaptak meghívást, első nagylemezük ugyanis fél év alatt aranylemez lett - 150.000 darabot adtak el belőle./mti/

kk.61. husszein

ai/p bs

a m m a n , 1976. augusztus 10./mti/

husszein jordániai király és miniszterelnöke, madar badran kedden, a perzsa-öböl országaiban tett látogató-körutjának befejezésével, visszaérkezett ammanba. szaud-arábiában, kuvaitban, bahreinben és omanban folytattak tárgyalásokat a közel-keleti helyzetről és a libanoni válság fejleményeiről. ammanba érkezését követően badran kormányfő, gyümölcsözőnek és rendkívül hasznosnak, minősítette a megbeszéléseket./ap/

21.30/p

-48-

R

kk.62. Libanon - népi felszabadító hadsereg

ai/mm/p bs

b e i r u t ,

1976. augusztus 10./mti/

kedden este beirutban a libanoni haladó szocialista párt bejelentette a népi felszabadító hadsereg megalakítását. kamal dzsumblatt pártja felszólított, minden szimpatizánst, hogy lépjen be a hadseregbe, amelynek parancsnokságát beiruttól észak-keletre, a libanon-hegységben állítják fel.

a bejelentés nem körvonalazta az új fegyveres testület céljait, mindössze arról tájékoztatót, hogy milyen feltételek mellett lehet tagjainak sorába lépni, s hogy milyen fizetést kapnak a hadsereg tisztjei.

az új fegyveres testület felállításáról a libanoni baloldal által ellenőrzött rádió számolt be./afp/

kk.63. külpolitikai híreink jegyzéke 16.00 órától zárásig

p bs

1976. augusztus 10.

38. római polgármester
39. ford - salt - taszsz
40. olasz bizalmi vita
41. libanon
42. spanyolországi hírek
43. szovjet-portugál táviratváltás
44. iráni fegyvervásárlások
45. spinola letartóztatása - közlemény
46. szovjet minisztertanács - atomszerződések
47. görög-török
48. saui-sajtóértekezlet
49. jugoszlávia - colombo
50. reichsbrücke - szakértői értékelés
51. földlökések jugoszláviában
52. sauvagnargues
53. spinola visszatérése - visszhang
54. wincenty krasko halála
55. afrika - vegyes
56. rövid hírek
moszkva: kartográfia
koppenhága: szovjet hajóraj
róma: seveso
nyugat-berlin: schmidt - rottluff
london: uganda- nagy-britannia

/folyt köv ./
21.55/p

-49-

R

